

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XI. Testimonia de Joanne Baptista & de Christo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Τὰ περὶ Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστῆ καὶ τοῦ Χριστοῦ μαρτυρημένα.

Testimonia de Ioanne Baptista & de Christo.

ΟΥΚ εἰς μακρὸν δὲ τῷ βαπτιστῇ Ἰωάννῃ
 ὑπὸ τῆς νέης Ἡρώδης τῆς κεφαλῆς
 ἀπομνησθέντος, μνημονοῦμαι καὶ ἡ θεία τῆς
 εὐαγγελίων γραφῆς συγγραφεὶς γέμνη καὶ Ἰω-
 σήπος ὀνομασθεὶς τῆς Ἡρωδίαςδος κνήμην πε-
 ποικιλῆτος, καὶ ὡς ἀδελφῆς γυναῖκα ἔσαν αὐ-
 τὴν ἡγάγετο παρὰ γάμον Ἡρώδης, ἀβελήσας
 μὲν τὴν παρὰ ἑαυτῶν καὶ νόμους γεγραμμέ-
 νην γυναῖκα δόξασι ἦν αὐτὴ τῆς περὶ αἰῶν
 βασιλέως θυγατήρ. Ἴπην δὲ Ἡρωδίαδα ζών-
 τος διαστήσας τῷ ἀνδρὶ διήνη καὶ τὸν Ἰωάννην
 ἀνελῶν, πόλεμον αἰρέσει παρὰ τὸν δόξαν, ὡς
 ἀνὴρ μακρῆς ἀντιθέτης θυγατρὸς. ἐν ᾧ πο-
 λέμῳ μάχης ἡχομένης, πάλαι φησὶ τὸν Ἡ-
 ρώδῃς στρατὸν διαφθαρῆναι καὶ ταῦτα πεπον-
 θέναί τῃς ἐπιβουλῆς ἐνεκεν τῆς Ἰωάννης γεγραμ-
 μένης. ὁ δὲ αὐτὸς Ἰωσήπος ἐν τοῖς μάλιστα
 δικαιοτάτον καὶ βαπτιστὴν ὁμολογῶν γεγονέναι
 τὸν Ἰωάννην, τοῖς περὶ αὐτῶν καὶ τὴν τῆς εὐαγγελ-
 ῶν γραφῆν ἀναγεγραμμένους συμμαρτυ-
 ρεῖ. ἵστορεῖ καὶ τὸν Ἡρώδην τῆς βασιλείας ἀπο-
 πεπωκέναι διὰ τὴν αὐτὴν Ἡρωδίαδα, μετὰ τὴν
 αὐτὴν καὶ εἰς τὴν ὑπερβόρειαν ἀπεληλύθαι, Βιέν-
 ναν τῆς Γαλλίας πόλιν οἰκίαν καλεσθεὶς ἐνταῦθα καὶ
 ταῦτα γὰρ αὐτῶν ἐν ὁλίγω καὶ ἐκάτω τῷ δευκαε-
 λογίῳ δεδῆλωται, ἐνθα συλλαβαῖς αὐταῖς
 περὶ τῆς Ἰωάννης ταῦτα γράφει. Τισὶ δὲ τῶν Ἰε-
 ραίων ἐδόκει ὀλωλέναι τὸν Ἡρώδῃς στρατὸν ὑ-
 πὸ τῆς Θεῆς, καὶ μάλα δικαίως ἰνυμένῃ καὶ
 ποιῆν Ἰωάννη τῷ καλεμένῳ βαπτιστῇ. κτείνει
 γὰρ τὸν Ἡρώδῃς, ἀγαθὸν ἀνδρα καὶ τοῖς Ἰουδαί-
 οῖς κελεύοντα ἀρετὴν ἐπασηύσαι, καὶ παρὰ ἀλ-
 λήλους δικαιοσύνη καὶ παρὰ τὸν Θεὸν εὐσεβεία
 χρωόμενος, βαπτισμῷ συνίεναι. ἔτω γὰρ δὴ τῆ
 τῆς βαπτισμῷ ἀποδείξῃ αὐτῶν φανείας, μὴ ἐπι-
 λῶν ἀμαρτιῶν παρὰ τὴν ἰσχυρῆς χρωόμενος, ἀλλ'
 ἐφ' ἀγνεία ἔσώματι, ἅτε δὴ καὶ τῆ ψυχῆς
 δικαιοσύνη παρὰ καθαριμένης, καὶ τῶν ἀλ-
 λων συσχεφόμενος, καὶ γὰρ ἠδῆσαν ἐπιπεί-
 στον τῆ ἀρετῆς τῶν λόγων, δεισας Ἡρώδῃς
 τὸ ἐπὶ τοσούτῳ πειθανὸν αὐτῶ τοῖς ἀνθρώποις,
 μὴ ἐπὶ δόξασειν φέροντο, (πάντα γὰρ ἐω-
 κεσαν συμβεβηῆ τῆ ὀκεινῆς πρᾶξοντες) πολὺ
 κρεῖττον ἡγεῖται πρὸς αὐτῶ νεώτερον ἀπ' αὐτῶ

BREVI interjecto tempore Joan-
 nem Baptistam ab Herode juniore
 capite truncatum fuisse sacra Evangelii
 Scriptura commemorat. Cui adstipu-
 latur etiam Josephus, qui & Herodia-
 dis ipsius nominatim meminit, & dis-
 fertè narrat quomodo Herodes priore
 & legitima conjugè repudiata quæ Are-
 thæ Regis Arabum filia erat, hanc fra-
 tris sui uxorem à viro suo per vim abdu-
 ctam sibi conjugem adscivit: inque ejus
 gratiam necato Joanne Baptista, cum
 Aretha ob filie contumeliam infesto
 bellum gessit. Quo quidem in bello
 victum acie Herodem, & universum
 ejus exercitum deletum refert, hæcque
 omnia ob scelus adversus Joannem Bap-
 tistam perpetratum ei contigisse.
 Idem Josephus Joannem justissimum
 virum fuisse, & lavacri cujusdam insti-
 tutorem affirmans, cum iis quæ in sacris
 Evangeliorum voluminibus de eodem
 Joanne prodita sunt, mirificè con-
 sentit. Refert etiam Herodem Herodi-
 adis culpa Principatu excidisse, & in
 urbem Gallie Viennam simul cum ea
 esse relegatum. Et hæc quidem in octa-
 vo decimo Antiquitatum libro ab eo
 commemorantur, in quo etiam de Joanne
 scribit his verbis: Arbitrabantur
 quidam Judæorum divina ultione per-
 iisse Herodis exercitum, Deo eadem
 Joannis qui Baptista cognominatus est,
 vindicante. Quippe hunc Herodes
 obtuncaverat, cum esset vir bonus,
 Judæosque ad virtutis studium excita-
 ret, præcipiens ut justè quidem inter
 se, ergà DEUM autem piè agentes,
 ad lavacrum accederent. Tunc enim
 demùm acceptum DEO fore lava-
 crum ajebar, cum eo non ad expia-
 tionem criminum uterentur, sed ad
 corporis munditiem, ut mentibus jam
 ante per justitiam expurgatis, corpo-
 ris quoque adderent puritatem. Cum-
 que multi ad eum undique confluerent
 (hujusmodi enim sermonibus mirifi-
 cè delectabantur) Herodes veritus,
 ne tanta hominis auctoritas subditos
 ad defectionem impelleret, quippe
 qui nihil non acturi ex ejus consilio vi-
 derentur; fatius esse duxit priusquam
 novi aliquid oriretur, illum è medio
 tollere, quam mutatione rerum fa-
 cta, ipse in maximum diferimen addu-
 D iij

etus, seram poenitentiam agere. Vin-
 etus igitur ob hanc Herodis suspicio-
 nem, & ad castellum Machærentem,
 cujus supra meminimus perductus, ibi-
 dem caesus est. Hæc Josephus de Joan-
 ne. Qui etiam in eodem libro Serva-
 toris nostri mentionem facit, his ver-
 bis: Iisdem temporibus Jesus quidam
 fuit vir sapiens, si tamen virum cum ap-
 pellare fas est. Erat quippe admirabi-
 lium operum effector, Doctorque eo-
 rum qui veritatem libenti animo com-
 plectebantur. Multos ille partim ex
 Judæis, partim ex gentilibus sectatores
 sibi adjunxit. Hic erat Christus. Quem
 à gentis nostræ primoribus delatum,
 cum Pilatus crucis supplicio addixisset,
 hi tamen qui illum dilexerant, eum de-
 inceps colere non destiterunt. Tertio
 enim die vivus ac spirans eis apparuit,
 prout divini Prophete hæc & alia quam-
 plurima de illo mirifica prædixerant.
 Abhinc porro Christianorum genus
 qui ab eo nomen sumpsere, ad nos-
 tram usque ætatem continuatum ma-
 net. Hæc igitur cum Scriptor ille ex
 Hebræis oriundus de Joanne Baptista
 & de Servatore nostro in libris suis
 commemoraverit, quod jam effugium
 relinquitur his qui adversus eos Acta
 illa confinxerunt, quò minus impu-
 dentissimi esse convincantur? Sed de
 his satis.

A **Χρῆσθ, ἀπολαβὸν ἀνακεῖν, ἢ μεταβολῆς χρο-**
μῆς εἰς πρῶτα ἐμπροσὶν μετανοεῖν. Ἐὶ
μὲν ὑποψία τῆς Ἡρώδης, δέσμιος εἰς τὸν μα-
χαίρωτα πεμφθεὶς τὸν προφητὴν Φεβ-
εῖον, ταύτη κίανυ). ταῦτα περὶ τῶν Ἰωάννη δι-
ελθῶν, Ἐὶ σωτήρης ἡμῶν κτὴν αὐτῶν ἔστυ-
γράμματ. ἰσοεῖαν ἠδὲ πως μέμνη). γί-
νεται ἡ κτὴν τῶν χρόνον Ἰησοῦς πῶς σοφὸς
ἀνὴρ, εἶπε ἀνδρὰ αὐτὸν λέγειν χεῖρῶν γὰρ ὡσα-
δόξων ἔργων ποιητῆς, διδάσκαλος ἀνθρώπων
τῶν σωτῆρῶν τὰ ληθῆ δεχομένων. κτὴν πολλὰς
μὲν τῶν Ἰουδαίων, πολλὰς δὲ κτὴν τῶν ἐλλῆνι-
κῶν ἐπηγάγετο. ὁ Χεῖρος ἔτ. ἰω. κτὴν αὐτὸν ἐν-
δείξει τῶν πρώτων ἀνδρῶν παρ' ἡμῶν σωτῆρ
Ἀπτελέμνηκός. Πιλάτου, ὅσα ἔξεπᾶσαντο
οἱ τὸν πρώτον αὐτὸν ἀγαπήσαντες. Ἐφάνη γὰρ
αὐτοῖς τρίτῳ ἔχον ἡμέραν πάλιν ζῶν, τῶν
Θείων ὡσαυτῶν ταῦτα τε κτὴν ἄλλα μυστῆρα
περὶ αὐτῶν θαυμάσια εἰρηκότων. εἰσέπτε νῦν
τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τῶν ἀνομασμένων ὅσα
ἐπέλιπε τὸ φύλον. ταῦτά τ' ἔξ αὐτῶν ἔβρα-
ων συγγραφέως ἀνέκαθεν τῆ ἑαυτῆς γραφῆς,
περὶ τε τῶν βασιλέων Ἰωάννη καὶ τῶν σωτήρης ἡ-
μῶν ὡσαυδ' ἐδοκίμασθε, τίς ἀνὴρ ἐλείπειτο ἀπο-
φυγῆ, τῆ μὴ ἀναγκάτως ἀπεδέχεσθαι τὰς
καὶ αὐτῶν πλοισαμῶν ἐς ἑσπέρην ἡμέραν. ἀλλὰ
ταῦτα μὲν ἔχω ταύτη,

CAPUT XII.

De Servatoris nostri Discipulis.

Cum hoc
 cap. con-
 fer Ni-
 ceph. cap.
 21. 22 &c
 omnia
 sequentia
 ad finem
 usq. l. 1.

ET Apostolorum quidem Serva-
 toris nostri nomina ex Evangelio-
 rum libris notissima sunt omnibus.
 Quod verò ad septuaginta Discipu-
 los attinet, eorum series nullibi per-
 scripta reperitur. Fertur tamen ex il-
 lorum numero unus fuisse Barnabas:
 Cujus cum in Actibus Apostolorum
 crebra sit mentio, tum in Pauli ad Ga-
 latas epistola. Ex iisdem etiam Softhe-
 nem fuisse perhibent, cum qui unà
 cum Paulo literas ad Corinthios scrip-
 sit. Sic enim refert Clemens in libro
 quinto hypotyposeon. In quo etiam
 Cepham illum cui Antiochiam ingres-
 so Paulus se palam restituisse dicit,
 quoniam reprehensione dignus erat,
 unum ait fuisse ex septuaginta Discipu-
 lis Petro Apostolo cognominem. Mat-
 thiam quoque, eum qui Judæa prodi-
 toris loco in numerum Apostolorum

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Περὶ τῶν μαθητῶν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

Τῶν γεμῶν τῶν σωτῆρος ἀποστόλων, παν-
 τῶν σαφῶς ἐκ τῶν ἐναγγελίων ἢ ὡσαυ-
 ρησι. τῶν δ' ἐβδομήκοντα μαθητῶν, κατά-
 λογος μὲν εἰς ἑξῆς ἑξῆς φέρεται λέγεται
 γὰρ μὲν εἰς αὐτῶν Βαρνάβας γεγονέναι. ἔ δια-
 φόρως μὲν κτὴν ἀπέξει τῶν ἀποστόλων ἐμ-
 τημόνοισαν, ἐχῆνισα δὲ Ἐὶ ὁ Παῦλος γρά-
 φων Γαλάταις. τῶν δ' εἰναί Φασικῶν σω-
 τῆρῶν τὸν ἄμα Παῦλο Κορινθίους Ἀπισεί-
 λαντα. ἢ ἰσοεῖα ὡσαυτὶ Κλήμηρι κτὴν τῶν
 πέμπτην τῶν ὑποτύψεων, ἐν ἡ κτὴν Κηφᾶν,
 περὶ τῶν ὅσων ὁ Παῦλος ὅτε δὲ ἦλθε Κηφᾶς
 εἰς Ἀντιόχειαν, κτὴν ὡσαυτὸν αὐτῶ ἀντί-
 στήν' ἑνα Φοῖν γεγονέναι τῶν ἐβδομήκοντα
 μαθητῶν, ὁμώνυμον Πέτρῳ τυγχάνοντα
 τῶ ἀποστόλω. καὶ Μαθίαν δὲ τὸν ἀπὸ Ἰε-
 ρουδα τῶ ὡσαυτὸν τῶ ἀποστόλοις ἐγκατα-